

Positieve weigering voor meer zekerheid

Tekst: Fred van den Tempel - Tempel-advies - Lunteren - www.tempeladvies.nl

Beeld: Twan Wiermans

Sommige gerechtelijke uitspraken krijgen in de volksmond een naam. Dit is alleen het geval bij ingrijpende kwesties met gevolgen voor een grotere groep dan alleen de direct betrokkenen. De rechtszaak over een Natuurvergunning waarin de Raad van State op 20 januari uitspraak deed, is er zo één: 'uitspraak over de Logtsebaan'. De consequenties in vergunningenland blijken groot.

De strekking van de uitspraak over de Logtsebaan is bij varkenshouders inmiddels algemeen bekend: voor intern salderen hoeft geen Natuurvergunning meer te worden aangevraagd. Dit betekent dat wanneer er op een varkensbedrijf iets verandert qua dieraantallen of huisvestings-systemen er niet automatisch bij de provincie moet worden aangeklopt voor een nieuwe vergunning. Natuurvergunningplicht is er pas als er significant negatieve effecten te verwachten zijn. Dit is bijvoorbeeld bij uitbreiding van de varkensstapel bij hetzelfde huisvestingssysteem, bij verslechtering van de ventilatie, bij toename van verkeersbewegingen naar het bedrijf, enz. En bijvoorbeeld ook bij extern salderen.

Vergelijking met referentie

De berekening van de gewijzigde stikstofdepositie bij verandering van een varkensbedrijf is altijd ingewikkeld. Er moet een vergelijking worden gemaakt met de huidige Natuurvergunning. Wanneer deze er niet is dan moet een vergelijking worden gemaakt met de referentiesituatie. Dit is de vergunde situatie op het moment dat een relevant Natura2000-gebied officieel werd aangewezen. Het komt vaak voor dat er fouten zitten in oude Natuurvergunningen, of dat er bedrijfsonderdelen niet zijn meegenomen. Bijvoorbeeld machinegebruik en verkeersbewegingen werden voorheen niet in een Natuurvergunning betrokken. Er moet nu dus achteraf worden bepaald wat in de referentiesituatie vergunde hoeveelheden zijn geweest. Dat is lastig want vaak niet aantoonbaar en niet bewijsbaar. En als de referentie in de jaren 90 ligt, is zo'n stikstof-vergelijkingsberekening al helemaal een uitdaging.

Positieve Weigering als uitkomst

Toch willen varkenshouders vaak graag juridische zekerheid hebben dat hun bedrijf ook na een verandering legaal werkt. Dit is tegenover eventuele klagers en bezwaarmakers essentieel. Wie zijn zaak op papier aantoonbaar goed op orde heeft, hoeft niemand te vrezen. De provincies hebben hiervoor dan ook een oplossing bedacht: de 'Positieve Weigering'. Er kan ook bij intern salderen gewoon een Natuurvergunning worden aangevraagd. Om niet buiten behandeling te worden gelaten moet daarbij het verzoek worden gedaan tot een 'Positieve Weigering'. Dit betekent dat de

Bij bedrijfsontwikkeling door middel van intern salderen hoeft geen NB-vergunning meer aangevraagd te worden. Een positieve weigering geeft – in afwachting van jurisprudentie – rechtszekerheid.

provincie na haar beoordeling verklaart dat de stikstofdepositie van het gewijzigde varkensbedrijf niet boven de referentie uitstijgt, en dat er dus sprake is van intern salderen. Zo'n positieve weigering staat open voor bezwaar en beroep, dus bezwaarmakers kunnen hier hun zegje over doen. Als er geen bezwaren zijn, of ze worden ongegrond verklaard, dan heeft de varkenshouder een document in handen vergelijkbaar met een Natuurvergunning. Volgens de provincies heeft dit ook evenveel rechtskracht als een Natuurvergunning.

Procedure

De procedure voor het aanvragen van een Positieve Weigering is dezelfde als die bij een Natuurvergunningaanvraag. Er moeten dezelfde aanvraagdocumenten en gegevens aan de provincie worden overlegd, zowel voor de referentiesituatie als voor de aangevraagde situatie. Er worden dezelfde beoordelingen toegepast. Na een provinciaal besluit gelden bezwaartermijnen en beroepsmogelijkheden. Een verschil is wel dat aan een Positieve Weigering' geen voorwaarden of voorschriften kunnen worden verbonden. De stelregel in provinciale verordeningen dat alleen met gerealiseerde capaciteit mag worden gesaldeerd, is dus buitenspel gezet. Dit is gunstig voor varkenshouders die via intern salderen eventuele latente ruimte weer kunnen benutten.

Juridisch nog onzeker

Het is jammer dat bij een provinciale beoordeling van intern salderen de term vergunning niet meer mag worden gebruikt. 'Vergunning' heeft zeker gevoelsmatig een grotere lading dan de term 'positieve weigering'. Niet-deskundigen zullen behoorlijk twijfelen of een varkenshouder die positief geweigerd is wel aan de Wet Natuurbeheer voldoet.

Het is op grond van jurisprudentie ook nog niet zeker of een Positieve Weigering, als deze eenmaal onherroepelijk is geworden, evenveel waard is als een echte Natuurvergunning. Hoewel het er wel op lijkt en de provincies hun best doen om dit te doen geloven, zijn hier nog geen rechtszaken over gevoerd. De toekomst zal het dus weer eens moeten uitwijzen. ←

Een verschil is wel dat aan een Positieve Weigering' geen voorwaarden of voorschriften kunnen worden verbonden. De stelregel in provinciale verordeningen dat alleen met gerealiseerde capaciteit mag worden gesaldeerd is dus buitenspel gezet.